

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/255/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117209045
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5117209045.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcov: 1/ MUDr. G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., C.. Y. XXX/X, 2/ X. H., nar. XX.X.XXXX, bytom O., C.. Y. XXX/X, 3/ JUDr. X. W., nar. X.X.XXXX, bytom S. M., D. XXX/X, proti žalovanému: Ing. U. P., nar. XX.X.XXXX, bytom N., E. XXXX/X, právne zastupený JUDr. Ivanom Glovniakom, advokátom so sídlom v N., D. T. XXXX/XX, o neodkladnom opatrení, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 17C/20/2017-37 zo dňa 04. apríla 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadenom neodkladnom opatrení (I. výrok) **p o t v r d z u j e.**

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalobcov podať žalobu vo veci samej (II. výrok) **z o s t á v a n e d o t k n u t é.**

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (III. výrok) **z r u š u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením uložil žalovanému povinnosť zložiť do úschovy Okresného súdu Žilina umelecké dielo autorky Q. N., označené ako „Akty v lese“, technika olej na plátne, v rozmeroch 53 cm x 73 cm, do troch dní odo jeho doručenia. Žalobcom v rade 1/ až 3/ (ďalej len „žalobcovia“) uložil postupom podľa § 336 ods. 1 CSP povinnosť do 15 dní od vykonateľnosti uznesenia podať proti žalovanému žalobu o vydanie veci. Posledným výrokom priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

2. Konajúci súd prvej inštancie sa oboznámil s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami - biografiou Q. N., rodným listom P. W., osvedčeniami o dedičstve D 757/04 zo dňa 3.12.2004, 1D 51/2015, prezentáciou diela na stránke aukčnej spoločnosti SOGA, e-mailovou komunikáciou, uzneseniami Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/201/2016-35 zo dňa 15.12.2016 a Okresného súdu Považská Bystrica 5C/4/2017-33 zo dňa 28.2.2017, vyjadrením P. O., čestným vyhlásením U. N., vyobrazením diela a fotografiami s dielom. Pri skúmaní podmienok pre rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia mal osvedčenú pravdepodobnosť vlastníckeho práva žalobcov k dielu a teda zároveň pravdepodobnosť ich nároku na ochranu vlastníckeho práva. Na druhej strane skutočnosť, že žalovaný fakticky disponuje s predmetným dielom mal súd osvedčenú z čestného prehlásenia U. N., ktorý prehlásil, že obraz odovzdal 30.11.2016 žalovanému a že teda od 30.11.2016 je obraz maliarky Q. Y. označený „Akty v lese“ v držbe žalovaného. Sám žalovaný uvedené prehlásenie podpísal s tým, že tento obraz získal kúpou od Y. M.. Súd tak mal osvedčené splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko uložením diela do úschovy súdu sa znemožní faktická dispozícia s obrazom a teda aj zmena jeho držiteľa, čím sa zabráni ohrozeniu prípadnej exekúcie rozhodnutia vo veci samej. Zároveň tak súd v súlade s ustanovením § 336 ods. 1, 2 CSP uložil žalobcom povinnosť

podat žalobu vo veci samej o vydanie veci - diela proti žalovanému. O trovách konania rozhodol na základe zásady úspechu strán v spore, keď boli žalobcovia v plnom rozsahu úspešní, na základe čoho im priznal nárok voči neúspešne strane sporu - žalovanému.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru pri rozhodovaní o podanom návrhu vychádzal z nesprávnych záverov, keď čestné prehlásenie o tom, že disponoval s predmetným obrazom datované ku dňu 30.11.2016 nezakladá skutočnosť, že tento obraz mal u seba aj v apríli 2017 (t.j. v čase vydania napadnutého uznesenia). Zároveň tvrdil, že predmetný obraz vo svojej držbe nemá, ale tento predal tretej osobe. Nesúhlasil ani so záverom súdu o pravdepodobnosti vlastníckeho práva žalobcov k predmetnému obrazu a s tým súvisiacu pravdepodobnosť ich nároku na ochranu vlastníckeho práva. Poprel tvrdenie žalobcov o tom, že obraz bol žalobkyni v rade 1/ a MUDr. P. W. darovaný jeho autorkou v roku 1978 ako svadobný dar, nakoľko z obrazu vyplýva, že tento pochádza z roku 1980. K podpore svojich tvrdení predložil súdu čestné prehlásenie Y. M. zo dňa 25.04.2017 ako aj mailovú komunikáciu medzi ním a Y. M. zo dňa 02.05.2015, ktorej prílohou je aj fotografia predmetného obrazu. S prihliadnutím na uvedené žiadal odvolací súd aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietne.

4. K podanému odvolaniu sa v stanovenej lehote vyjadrili žalobcovia. Poukázali na čestné prehlásenie s osvedčeným podpisom žalovaného zo dňa 21.02.2017, v ktorom sa uvádza, že od 30.11.2016 je predmetný obraz v držbe žalovaného. Tvrdenie žalovaného o tom, že obraz predal tretej osobe podľa ich názoru nevyznieva dôveryhodne, keď žalovaný toto svoje tvrdenie hodnoverne nepreukázal. Boli toho názoru, že konanie žalovaného je podmienené eminentným majetkovým záujmom a na situáciu, že žalovaný už z viacerých v minulosti nariadených neodkladných opatrení vo vzťahu k nakladaniu s predmetným obrazom vedel, že sa jedná o „problémovú vec“, bol si vedomý toho, že neodkladné opatrenie bude vydané aj voči jeho osobe, a že obraz v zlej viere zatajuje. Ďalšie výhrady žalovaného voči nariadenému neodkladnému opatreniu považovali za neopodstatnené. Poukázali aj na svoje vnímanie skutkového stavu v súvislosti so vznikom a darovaním obrazu a tvrdili, že obraz bol falošne preznačený iným rokom a nevznikol v roku 1980 tak, ako je na ňom vyznačené. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie považovali za správne a žiadali odvolací súd, aby ho potvrdil.

5. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný (tzv. replika), ktorý zotrvával na svojich predchádzajúcich tvrdeniach, nestotožňoval sa s názormi žalobcov prezentovanými v podanom odvolaní a popieral všetky ich tvrdenia. Žiadal odvolací súd o zmenu napadnutého uznesenia tak, že návrh žalobcov bude v celom rozsahu zamietnutý. K replike žalovaného sa vyjadrili žalobcovia (tzv. duplika), ktorí rovnako zotrvávali na svojich predchádzajúcich tvrdeniach, negovali tvrdenia žalovaného a poukázali aj na situáciu, keď bola z ich strany (včas) podaná žaloba vo veci samej v zmysle procesnej povinnosti podľa II. výroku napadnutého uznesenia. Žiadali preto potvrdenie napadnutého uznesenia odvolacím súdom.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej "CSP") po zistení, že odvolanie podala včas strana sporu (§ 60 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 357 písm. d/ CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP, ktoré vo výroku o nariadenom neodkladnom opatrení (I. výrok) v zmysle § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 234 ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdil, v konkrétnostiach naň odkazuje (§387 ods. 2 CSP) a vo výroku o trovách konania (III. výrok) v zmysle § 389 ods. 1 písm. d/ zrušil. Vo výroku o povinnosti žalobcov podať žalobu vo veci samej sa uznesenia súdu prvej inštancie nedotýkal.

7. Odvolací súd sa podrobne oboznámil so spisovým materiálom vedeným k predloženej právnej veci a posúdením zisteného stavu dospel zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia bolo v danom prípade dôvodné, súd prvej inštancie svoje právne závery a na ne nadväzujúce rozhodnutie riadne odôvodnil, odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v tejto časti v plnom rozsahu stotožnil a v konkrétnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

8. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla a účinná reakcia súdu na deklarováný stav v právnych vzťahoch sporových strán, pokiaľ súd posúdením tvrdení a predložených dôkazov žalobcom (navrhovateľom) v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na rozdiel od dokazovania v konaní

vo veci samej ovládaného zásadou kontradiktórnosti sporových strán, má dostatočným spôsobom osvedčenú potrebu zásahu do práv, resp. právnych vzťahov, ktoré sú medzi stranami sporné.

9. Žalobcovia v danom prípade splnili podmienky, za ktorých zákon umožňuje súdu nariadiť neodkladné opatrenie, keď dostatočným spôsobom osvedčili potrebu (dočasnej) ochrany nároku z ich potencionálneho vlastníckeho práva k predmetnému obrazu, pričom o otázke vlastníckeho práva v tomto štádiu konania nebolo rozhodnuté. S prihliadnutím na rozdiel od dokazovania v „klasickom“ konaní totiž nie je priestor na nepochybné zistenie skutkového stavu, ale otázka vlastníctva a s ním spojených nárokov z predmetného obrazu bude plnohodnotne zodpovedaná v konaní vo veci samej. Do toho času však súd prvej inštancie správne pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia, ktorého cieľom je zamedzenie prechodu predmetného obrazu z dispozície žalovaného, keď je vzhľadom na okolnosti prípadu a doteraz zistené skutočnosti dôvodné predpokladať, že tento má obraz vo svojej držbe, do dispozície iného subjektu. Len pri zamedzení zmeny držiteľa predmetného obrazu, ku ktorým zmenám dochádzalo od roku 2015 opakovane, je možné v konaní vo veci samej náležitým spôsobom rozhodnúť o všetkých otázkach súvisiacich so vzniknutým právnym stavom medzi stranami tohto neodkladného opatrenia, prípadne inými subjektami.

10. Žalovaný v odvolaní tvrdil, že obraz medzičasom predal tretej osobe, toto svoje tvrdenie však nijakým spôsobom nepodložil a v štádiu konania o neodkladnom opatrení preto nemožno konštatovať jeho pravdivosť či nepravdivosť, resp. takéto jeho tvrdenie bez ďalšieho nezakladá dôvod na zásah do súdom prvej inštancie nariadeného neodkladného opatrenia. Len doplňujúc, s poukazom na tvrdenia žalovaného v súvislosti s dôkaznou povinnosťou strán sporu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, odvolací súd dáva do pozornosti rozdiel medzi štádiom konania pri rozhodovaní o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v rámci ktorého sa žalovaná strana sporu nevyzýva na vyjadrenia k návrhu žalobcu a v zmysle zákona nie je s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia ani oboznámená. Žalovaná strana sporu nemá reálnu možnosť v takom štádiu konania vznášať do konania tvrdenia a preukazovať ich pravdivosť. V odvolacom konaní týkajúcom sa rozhodnutia o neodkladnom opatrení sa však žalovaný oboznamuje ako so samotným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, tak aj s rozhodnutím súdu o tomto návrhu (§ 331 ods. 1 CSP), keď sa de facto upúšťa od „zadržania“ zásady kontradiktórnosti strán sporu platného pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie a žalovaný má možnosť sa proti (v tomto prípade) nariadenému neodkladnému opatreniu odvolať, t.j. produkovať tvrdenia vo vzťahu k podanému návrhu a rozhodnutiu súdu. V tomto štádiu konania potom možno pokladať za spravodlivú požiadavku, aby žalovaný svoje tvrdenia náležite odôvodnil. Nakoľko žalovaný v tomto prípade svoje tvrdenie o predaji predmetného obrazu tretej osobe nijakým spôsobom neodôvodnil a neosvedčil, nemožno tomuto jeho tvrdeniu bez ďalšieho prisúdiť procesnú silu tvrdenia majúceho za následok zmenu nariadeného neodkladného opatrenia.

11. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal nemožnosť darovania predmetného obrazu od jej autorky žalobkyni v rade 1/ a jej zosnulému manželovi v roku 1978 ako svadobný dar, keď je predmetný obraz v ľavom dolnom rohu opatrený označením „Žilinčanová 80“, t.j. obraz mal podľa jeho tvrdení vzniknúť až v roku 1980. Otázka vzniku obrazu je, samozrejme, otázkou podstatnou vo vzťahu k prejednávanej veci, v štádiu konania o neodkladnom opatrení však pre povinnosť súdu rozhodnúť v relatívne krátkom čase a pri ustúpení od klasického dokazovania na úkor osvedčovania tvrdených skutočností nie je možné na túto otázku náležite odpovedať, resp. prejudikovať túto podstatnú otázku len na základe protichodných tvrdení strán sporu. Žalobcovia ako aj žalovaný produkovali vo svojich podaniach viaceré tvrdenia a predkladali viaceré listiny na podporu svojich tvrdení, vyhodnotenie ktorých však vykoná súd až vo veci samej pri svojom procesnom postupe smerujúcom k objektívnemu zisteniu a následnému spravodlivému rozhodnutiu o nároku žalobcov, ktorý je sporný.

12. S prihliadnutím na uvedené, keď odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie považoval za splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň v situácii, keď žalovaný v podanom odvolaní neosvedčil potrebu zmeny nariadeného neodkladného opatrenia, napadnuté uznesenie ako správne potvrdil.

13. Odvolací súd ďalej zrušil výrok o trovách prvoinštančného konania (III. výrok) a zároveň nerozhodoval o trovách odvolacieho konania, nakoľko sa s prihliadnutím na povinnosť uloženú žalobcom podať žalobu vo veci samej nejedná o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ žalobcovia nepodajú

žalobu vo veci samej podľa pokynov súdu prvej inštancie, súd v zmysle § 336 ods. 3 CSP nariadené neodkladné opatrenie aj bez návrhu zruší. Takéto rozhodnutie bude zároveň rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a v rámci ktorého bude rozhodnuté o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania (o neodkladnom opatrení). Pokiaľ žalobcovia v stanovenej lehote žalobu vo veci samej podajú, momentálne vedené konanie o neodkladnom opatrení bude tvoriť len procesnú časť konania vo veci samej, a o nároku na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania (o neodkladnom opatrení) bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

14. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)